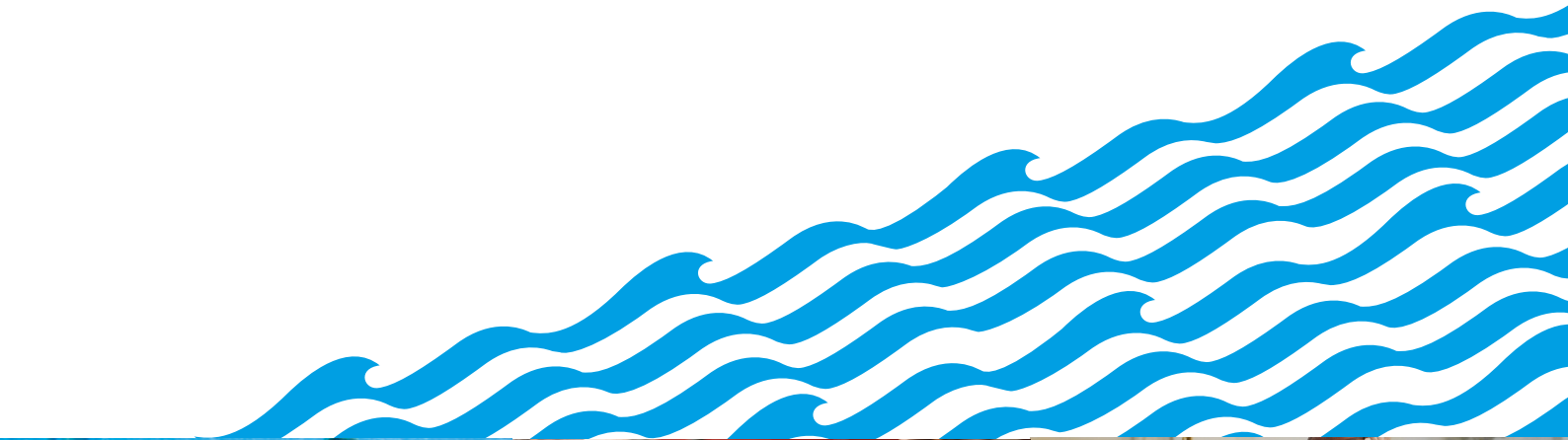

VUOSIKATSAUS 2016 – KOHTI HYVINVOIVAA KOTKAA

Hyvällä draivilla!

Loma-alkoina
ilmaiset uinnit
ja jäähällikäynnit

Kaikille kotihoidossa
liikunta-
suunitelmat

Upeat
1187 puisto-
jumppajaa

School Action Dayssa
4734
koululaista

Uutuutena
Kunta kuntoon
-kortti

Urheiluseuroilla
4500
junioria

Vuosi 2016 vedettiin hyvällä draivilla!

Tämän vuosikatsauksen on koonnut Kotkan kaupungin hyvinvointiryhmä, johon kuuluivat vuonna 2016 nämä henkilöt:

Tarja Tammekas

perhepalveluiden suunnittelija
(hyvinvointiryhmän
puheenjohtaja)

Johanna Sipari

terveydenedistämisen koordi-
naattori (hyvinvointiryhmän
sihteeri)

Riitta Johannala-Kemppainen

avoterveydenhuollon johtaja

Liisi Mattila

ylihoitaja (Karhulan sairaala)

Tuula Karttunen

hoivapalvelun johtaja

Leena Ruotsalainen

nuorisotoimenjohtaja

Katariina Kupiainen

kirjastotoimen johtaja

Reijo Oksala

yleisopetuksen suunnittelija

Pia Eskola

varhaiskasvatuksen kehittämis-
suunnittelija

Pia Ruuskanen

kotihoidon johtaja

Heli Kulmala

vammaistyön johtaja

Anna Liakka

sosiaalityön johtaja

Marjo Rantala

liikuntapalvelupäällikkö

Jarkko Puro

kaavoitusarkkitehti

Anu Kilpinen

maahanmuuttajatyön
koordinaattori

Eija Värri

ympäristönsuojelusuunnittelija

Mikko Kiri

erityisnuorisotyönohjaaja,
Kotka-Kymin seurakuntayhtymä

Paula Tommola

Kymenlaakson muistiluotsi-
työntekijä/ Kouvolan seudun
Muisti ry

Anne Suur-Uski

Yksillä Purjeilla -kumppanuus-
hanke

Anne Heimola

Kotkan Korttelikotiyhdistys

Sisällys

1. JOHDANTO	2
2. LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN	3
2.1 Lapsilla, nuorilla ja perheillä on jatkossa käytössä palaute- ja huolikanava.....	3
2.2 Vanhemmuuden tukemiseen liittyvää ryhmä /vertaistoimintaa on saatavilla.....	4
2.3 Lasten ja nuorten mahdollisuuksia yhdenvertaisiin harrastus- ja vapaa - ajantoimintoihin lisätään.....	8
3. TYÖIKÄISTEN HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN	
3.1 Kuntalainen saa mielenterveys- ja päihdeongelmiin tarvitsemansa avun.....	9
3.2 Liikunnan, omatoimisuuden ja ravitsemustietoisuuden lisääminen.....	10
4. IKÄÄNTYNEIDEN HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN	
4.1 Lisätään iäkkäiden kuntalaisten nettiosallisuutta.....	11
4.2 Riskiryhmien tunnistamisen haaste (pienituloiset, yksinasuvat)	
4.3 Ikääntyneet elävät aktiivista arkea ja osallistuvat erilaiseen toimintaan kotona ja hoiva-asumisen yksiköissä.....	13
5. YHTEISET TAVOITTEET JA TOIMENPITEET	
5.1 Kotkalaisten osallistamisen eli vaikutusmahdollisuuksien lisääminen.....	15
5.2 Päihdehaitat.....	16
5.3 Hyvinvoinnin, terveyden sekä omahoidon edistäminen.....	17

Taulukoissa käytettyjen värien merkitykset:

	Toteutunut
	Ei toteutunut
	Toteutunut osittain

2. LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN

Painopistealue ja kehittämiskohde/-kohteet

Ilmiö 1. Lapsilla, nuorilla ja perheillä on jatkossa käytössä palaute- ja huolikanava

Tavoitteet	Suunnitellut toimenpiteet	Arviointi
<p>Luodaan vuorovai- kutteenen, sähköinen ja anonyymi palaute- kanava.</p> <p>(Vastuutahona tietohallintoyksikkö. Vatupassi koordinoi valmista toimintaa)</p>	<p>Luodaan sähköisiä palveluja osana perhepalveluiden kehittämistä.</p> <p>Luodaan lapsille, nuorille ja lapsiperheille nopean avun sähköinen avunpyyntökanava: Pyydä apua -nappi (Iloa vanhemmuuteen -hanke).</p> <p>Perhepalveluissa kerätään asiakaspalautetta säännöllisesti.</p> <p>Oppilaiden ja huoltajien osallistaminen jatkuu</p> <p>Nuorisotoimi on valmis järjestämään digitaalisen osaamisen koulutuksia kaupungin työntekijöille kaksi kertaa vuodessa. Verkkopelitoimintaa kehitetään erityisesti kulttuuritalo Greipissä ja nuorisotila Kulmassa. Snooze ry järjestää kuudet lanit eli verkkopelitapahumat Greipissä.</p>	<p>Perhepalveluiden nopean avun sähköinen avunpyyntökanava Pyydä apua -palvelu käynnistyi syyskuussa 2016. Sen markkinointi perheille osana matalan kynnyksen palveluohjausta on käynnissä. Kolmen kuukauden aikana sen kautta on tullut vain yksittäisiä avunpyyntöjä.</p> <p>Sähköistä asiakaspalautetta kerättiin säännöllisesti. Neuvolakysely tehtiin taas syksyllä 2016. Perheistä koottiin asiakasraati, joka mahdollistaa perheiden osallistumisen palveluiden kehittämiseen.</p> <p>Osana opetussuunnitelmatyötä kaikilla kouluilla on laadittu koulukohtainen oppilashuoltosuunnitelma, joka on jatkossa julkisesti nähtävillä koulun Peda.net-sivuilla. Koulun yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä, johon kuuluu myös huoltajien ja oppilaiden edustajia, laatii oppilashuollolle lukuvuosittaiset tavoitteet. Lukuvuonna 2016-2017 yhtenä tavoitteena on oppilaiden osallisuuden lisääminen.</p> <p>Arviointikeskustelut, jotka käydään oppilaan, opettajan ja oppilaan huoltajan kesken, ovat keskeinen osa oppilaan arviointia perusopetuksessa. Opiskelun etenemisestä annetaan jatkuvaa palautetta, joka suurelta osin kirjataan Helmi-järjestelmään, ja on siten myös huoltajan nähtävissä koko lukuvuoden ajan.</p> <p>Koulut ovat jatkuvassa yhteistyössä vanhempainyhdistysten kanssa. Yhdistykset voivat olla luokka- tai koulukohtaisia, rekisteröityjä yhdistyksiä tai epävirallisia toimikuntia. Kotkan koulujen vanhempainyhdistyksillä on oma yhteenliittymänsä (KOVA).</p> <p>Jokaisella koululla toimii oma oppilaskuntansa. Toiminnan muodot vaihtelevat oppilaiden ikätason, vuosittaisten painopisteiden ja koulun toimintakulttuurin mukaan. Oppilaskuntia ohjaavien opettajien palkkausta ja niiden toimintaan liittyviä tai erillisiä oppilaita osallistavia projekteja on tuettu valtion hankerahan kautta, näkyvimpänä näistä Karhuvuoren koulun uudisrakennuksen taideprojekti, jossa koulun tilojen ja ulkoalueen taide on luotu oppilastyönä ammattitaitelijan ohjauksessa.</p> <p>Opetuksen järjestäjä on toteuttanut Koulutuksen laadun seuranta-arviointikyselyn huoltajille keväällä 2016. Arviot olivat pääsääntöisesti parantuneet edellisestä arviointikerrasta, joka oli toteutettu huoltajiin kohdistuvana viimeksi vuonna 2012.</p> <p>Nuorisotyöntekijöille järjestettiin yhdessä 14 kunnan hankkeella syventävää koulutusta pelimaailmaan. Nuorten kulttuuritalo Greippiin perustettiin pelitila. Osku-mediatalo yhteistyössä Kaksipyn kanssa aloitti toimintansa nuorten aikuisten kanssa joka arkipäivänä ja iltaisin nuorten viisi eri ryhmää järjesti peli-iltoja. Lisäksi verkkopeliyhdistys Snooze ry järjesti Greipissä viikonloppunmittaiset lanit kuusi kertaa vuoden aikana. Nuorisotila Kulmaan hankittiin pelikoneet avoimeen toimintaan. Kotkan Ohjaamossa otettiin käyttöön mobiilisovellus WorkPilots syksyllä. Keikkatyösovelluksen on ottanut käyttöön 500 kotkalaista nuorta ja jokaiseen keikkatyöhön on keskimäärin seitsemän hakijaa.</p>

2. LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN

Painopistealue ja kehittämiskohde/-kohteet

Ilmiö 2. Vanhemmuuden tukemiseen liittyvää ryhmä-/vertaistoimintaa on saatavilla

Tavoitteet	Suunnitellut toimenpiteet	Arviointi
<p>Yhteistyö ja kasvatuskumppanuus vahvistavat vanhemmuutta.</p> <p>(Vastuutahot: opetustoimi ja varhaiskasvatus, hyvinvointineuvola, sosiaali- ja terveystoimi, nuorisotoimi Yhteistyötaho: seurakunta)</p>	<p>Perhekeskus-malli kokoaa yhteen perheet, kolmannen sektorin toimijat ja kunnalliset perhepalvelut. Lapsiperheiden ryhmätoimintaa kehitetään osana perhekeskuksen toimintaa. Monitoimijainen perhevalmennus on vakiintunut osaksi neuvolatoimintaa.</p> <p>Varhaiskasvatus ja lastenneuvola jatkavat ikävuositarkastusten osalta yhdessä tehtävän työn kehittämistä. Yhteydenottokäytäntöjä sekä kasvatuskumppanuutta kehitetään sujuvammaksi. Vanhemmuutta tukevaan koulutukseen osallistuu työntekijöitä neuvolasta ja varhaiskasvatuksesta. Perhepalveluiden ja muiden lapsia ja perheitä koskevien palveluiden yhteisen työn tekeminen vahvistuu mm. oppilashuollon ammattihenkilöstön siirtyessä osaksi perhepalveluita 1.1.2016 alkaen. Kotkan Ohjaamo tarjoaa myös vanhemmille mahdollisuuden saada tietoa nuoriin liittyvissä asioissa.</p> <p>Kasvatuskumppanuus on vahvasti mukana varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa. Sähköisen oppilashallintojärjestelmän käytön vahvistaminen ja varhaiskasvatuksen osalta sähköisten viestintäkanavien laajentaminen.</p>	<p>Lasten, nuorten ja perheiden palveluja koottiin yhteen ja yhdessä tehtävää työtä vahvistettiin. Tehtiin organisaatiomuutos, jonka seurauksena perhepalveluiden kokonaisuuteen koottiin ennaltaehkäisevät, varhaisen tuen ja lastensuojelun palvelut (1.1.2016). Tavoitteena oli siirtää painopistettä kalliista korjaavista palveluista ennaltaehkäiseviin sekä varhaisen tuen palveluihin. Koko oppilashuollon henkilöstö siirtyi myös osaksi perhepalveluja. Perhepalveluiden kehittäminen perhekeskusmallilla käynnistyi. Kehittämistä hidastivat tiloihin liittyvät ongelmat. Yhdessä tehtävän työn käytäntöjä rakennettiin. Varhaisen tuen palveluiden tiimin ja koulujen monialaisten tiimien työskentely vahvisti yhteistyötä.</p> <p>Varhaiskasvatus ja neuvola jatkoivat yhteisen työn kehittämistä. Yhteydenottokäytäntöjä ja kasvatuskumppanuutta kehitettiin sujuvammaksi mm. yhteisten koulutusten avulla.</p> <p>Yhteistyö perhepalveluiden nuorten tiimin ja Ohjaamon välillä käynnistyi.</p> <p>Toteutunut ryhmätoiminta 2016: Monitoimijainen perhevalmennus ensisynnyttäjille Iloa vanhemmuuteen -kannustavan vuorovaikutuksen ryhmä lapsiperheille Vanhempainryhmä vauvaperheille Kannustavan vuorovaikutuksen ryhmä varhaiskasvatuksen avustajan työssä toimiville (perhepalvelut ja varhaiskasvatus) Lasten valokuvaryhmä Voikukia-vertaistukiryhmä</p> <p>Esiopetuksen kuntakohtaiset opetussuunnitelman perusteet astuivat voimaan 1.8.2016 ja valtakunnalliset varhaiskasvatuksen perusteet julkaistiin 18.10.2016.</p> <p>Varhaiskasvatuksessa henkilökunnan Peda.netin käyttötaitoja vahvistettiin koulutuksilla. Koulutusten myötä esiopetusryhmät ja varhaiskasvatuksen yksiköt ovat rakentaneet Peda.net-sivuja. Sivuille tuodaan näkyväksi yksikön varhaiskasvatusta, pidetään blogia, päivitetään ryhmien tapahtumakalentereita ja yksittäisissä yksiköissä on rakennettu kullekin lapselle oma kasvun kansio Peda.netin sivuille. Peda.netin kautta kysyttiin esiopetuksen lapsilta näkemyksiä oppimisympäristöistä. Varhaiskasvatuksen Facebook-sivuja seurataan ja kommentoidaan aktiivisesti.</p> <p>Esiopetukseen hankittiin iPadeja (vuoden lopussa 1 laite/8 lasta) ja henkilökuntaa koulutettiin mobiililoppimisen hyödyntämiseen esiopetuksessa.</p> <p>Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM) myönsi ensimmäistä kertaa hankerahaa varhaiskasvatuksen kehittämiseen ja Kotkan varhaiskasvatus sai rahaa 65 000 € vuorovaikutuksellisen pienryhmäpedagogiikan kehittämiseen.</p> <p>Sähköinen läsnäolojen kirjaus on toiminnassa kaikissa päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa vuoden 2016 aikana. Lisäksi kokeiltiin päiväkotia Utumetsässä tagien käyttöä hyvällä menestyksellä.</p> <p>Perhepäivähoito on ollut Kotkan varhaiskasvatuksen palveluna 50 vuoden ajan. Perhepäivähoitajat tarjosivat perheille juhlakahvit ja perhepäivähoitajat juhlisivat saavutusta Kotkan Höytypanimolla 19.10.2016.</p> <p>Varhaiskasvatuksessa on Vuorovaikutuksellinen pienryhmäpedagogiikkahankkeen kautta panostettu n. 90 000 eurolla pedagogikan ja vuorovaikutuksen kehittämiseen.</p>

2. LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN

Painopistealue ja kehittämiskohde/-kohteet

Ilmiö 3. Lasten ja nuorten mahdollisuuksia yhdenvertaisiin harrastus- ja vapaa-ajan toimintoihin lisätään

Tavoitteet	Suunnitellut toimenpiteet	Arviointi
<p>Lapsilla ja nuorilla on mahdollisuus osallistua vapaa-ajan toimintaan.</p> <p>(Vastuutaho nuorisotoimi, kulttuuri ja varhaiskasvatus)</p>	<p>Koulujen kerhotoiminta ja koulunuorisotyö tarjoaa oppilaille mahdollisuuksia vapaa-ajan toimintaan osallistumiseen omassa lähikollossaan.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yhteistä tekemistä ja tilojen käyttöä toteutetaan koulun, kirjaston ja nuorisotila Welhon kesken uusissa Karhuvuoren tiloissa. Vuoden aikana toteutetaan ainakin neljä uutta toimintatapaa. • Kotkan ev.lut. seurakunnat tekevät yhteistyötä koulujen kanssa oppituntivierailuin, koulukummitoiminnalla ja luokkakohtaisain ryhmä- ja leiripäivätoiminnoin sekä kriisitilanteissa tarjoamalla kriisiapua. <p>Kaikki ala- ja yläkoulut työstävät keväällä Liikkuva koulu -toimintamallin alkukartoituksen.</p> <p>School Action Day syksyllä: Kaikilla Kotkan kouluilla on yhteinen liikkuva koulu-päivä.</p> <p>Perusopetuksessa liikunnallisuutta tuetaan koulupäivän liikunnallistamisen kautta. Kaikki perusopetuksen koulut ovat liikkuvia kouluja. Varhaiskasvatuksen puolella Ilo kasvaa liikuen -toimintaohjelmaan sitoutuminen on laajentunut aiempaa useampaan päiväkotiin.</p> <p>Varhaiskasvatus on hakenut paikallista rahaa (AVIS-TA) liikkumisen lisäämiseen kielen kehityksen ja S2 toteuttamiseen liikunnallisesti. Kotkan varhaiskasvatuksen liikunnan hyödyntämisestä valmistunutta opinnäytetyötä käytetään avuksi tässä työssä.</p> <p>Karhuvuoren nuoria koskeva hanke jatkuu v. 2016 loppuun saakka. Nuoret saadaan sitoutumaan vastuulliseen ja yhteisölliseen toimintaan. Alueryhmä huolehtii lasten, nuorten ja alueen asukkaiden sekä yhdistysten ja ryhmien aktivoitumisesta alueen kehittämiseen.</p> <p>Kirjasto järjestää Lasten ja nuorten tapahtumia 150 kpl (2 kirjastoa vähemmän kuin v. 2015)</p>	<p>Karhuvuoren koulun, kirjaston ja nuorisotila Welhon kesken on toteutettu tilojen yhteiskäyttöä. Vuoden aikana toteutettiin yhteistyössä avoimet ovet, avajaiset, teemapäivät, kesäpihatoiminta ja mukana on ollut kolmannen sektorin toimijoita kuten Mannerheimin Lastensuojeluliitto.</p> <p>Kotka sai vuoden 2016 kansallisen Liikkuva koulu -tunnustuksen!</p> <p>School Action Dayhin osallistui 4734 lasta ja nuorta.</p> <p>Aluehallintovirastolta Kotkan varhaiskasvatus sai hankerahaa varhaiskasvatuksen liikunnallistamiseen. Hankeraha kohdennettiin kielen kehityksen ja S2 tukemiseen liikunnan keinoin. Rahalla koulutettiin henkilökuntaa liikunnan ja kielen kehityksen osalta. Varhaiskasvatuksen kehittämisryhmä kokosi materiaalikassin (LiKi -kassi) kuvitettujen liikuntaleikkien kera hyödynnettäväksi päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa. Koulutuksen antamaa osaamista jaettiin sisäisillä koulutuksilla ja Liki-kasseista järjestettiin esittelyjä yksiköissä. Rahaa saatiin 26 000, josta 50% omarahoitusta. Rahaa käytettiin koulutukseen, joka keskittyi kielenkehityksen tukemiseen liikunnankeinoin, varhaiskasvatuksessa koottiin 10 kappaletta materiaali- ja toimintakasseja kielenkehityksen sekä S2-opetuksen toteuttamiseksi liikunnallisesti sekä henkilökunta järjesti vertaiskoulutusta aiheesta. Hankerahaa samaan kohteeseen haettiin uudelleen vuotta 2017 ajatellen. Esimerkiksi materiaalikasseja on tavoitteena saada jokaisen päiväkodinjohtajan vastuuyksiköihin.</p> <p>Etelä-Kymenlaakson urheiluakatemia tärkein tehtävä on jo vuodesta 1992 ollut mahdollistaa huipulle tähtäävälle urheilijalle opiskelun ja urheilun yhdistäminen. Urheiluakatemiaan kuuluu kaikki Kotkan ja Haminan toisen asteen oppilaitokset sekä Kymenlaakson ammattikorkeakoulu. Peruskouluikäisillä on mahdollisuus hakea Langinkosken ja Pappilansalmen koulujen urheiluluokille. Urheiluakatemia koordinoi yli lajirajojen ylittäviä valmentajakoulutuksia alueella, sekä edistää paikallisten seurojen yhteistyötä järjestämällä seuratappamisia seurojen hallituksille. Urheiluakatemiaan piirissä liikkuu vuosittain noin 300 nuorta urheilijaa. Urheiluakatemiaan kuuluvia urheilijoita on menestynyt niin kansallisilla tasolla kuin myös kansainväliselläkin tasoilla. Etelä-Kymenlaakson urheiluakatemia koordinoi urheilukerho Urkkari jatkoi toimintaansa lukuvuonna 2016-2017. Urkkari kouluja on yhteensä viisi. Haukkavuoren koulun Urkkari toimii kahdeksan paikallisen seuran vetämänä. Muilla Urkkareilla on oma vakituinen vetäjä, jonka urheiluakatemia on valinnut. Kerhojen tarkoitus on antaa lapselle monipuolinen urheilullinen harjoitus kerran viikossa.</p> <p>Karhuvuoren moniammatillinen laaja ryhmä kokoontui kolme kertaa ja alueella vallinnut kriittinen tilanne saatiin yhteistyöllä järjestymään. Nuoret olivat mukana alueen tilanteen rauhoittamisessa ja omaehtoisen toiminnan lisäämisessä. Yksi nuorten ryhmä teki aloitteen skeittirampin rakentamisesta Karhuvuoreen. He kävivät esittelemässä hanketta lasten ja nuorten palveluiden lautakunnassa.</p> <p>Kirjasto järjesti 147 lasten ja nuorten tapahtumaa.</p>

2. LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN

Painopistealue ja kehittämiskohde/-kohteet

Ilmiö 3. Lasten ja nuorten mahdollisuuksia yhdenvertaisiin harrastus- ja vapaa-ajan toimintoihin lisätään

Tavoitteet	Suunnitellut toimenpiteet	Arviointi
<p>Lapsilla ja nuorilla on mahdollisuus osallistua vapaa-ajan toimintaan.</p> <p>(Vastuutahot: nuorisotoimi, kulttuuri ja varhaiskasvatus)</p>	<p>Nuorten kulttuuritalo Greipin toimintakonseptia uudistetaan ja vahvistetaan nuorten omaehtoista toimintaa. Pyöräpajan toimintaa laajennetaan. Skate ry:n sisäskeittihalliin ja Kopsan piensähköautoradan tilat turvataan.</p> <p>Nuorten projektirahaa, vähintään kolmen nuoren järjestämää toimintaa, markkinoidaan Ohjaamosta. Tavoitteena on 10 nuorten ryhmää.</p> <p>Yhteistyötä nuorisoteatterin ja nuorten teatteriryhmien kanssa vahvistetaan ja osallistetaan nuoria alueelliseen ja valtakunnalliseen nuorten teatteritapahtumaan Teatrikseen. Tall Ships Races 2017 -tapahtumaa valmistellaan yhdessä nuorten kanssa.</p> <p>Toteutetaan nuorten matkaryhmä ja tarjotaan nuorille mahdollisuus työ- ja vapaaehtoistoimintaan ulkomaille Ohjaamon kautta.</p> <p>Uusi nuorisovaltuusto 2016–2017 laatii toimintasuunnitelman ja osallistuu nuoria koskevien asioiden valmisteluun. Kaupungin johto ja vastuualueet ovat valmiit kutsumaan nuoria mukaan valmisteluihin. Nuoret valtaavat kaupungintalon 13.10.2016. Oppilaskuntien toiminnan uudistamista ja aktivoimista toteutetaan opetustoimen, perhepalveluiden, Ohjaamon ja muiden toimijoiden kanssa.</p> <p>Uusi lasten parlamentti laatii toimintasuunnitelman ja osallistuu lapsia ja nuoria koskevien asioiden valmisteluun. Kaupungin johto ja vastuualueet ovat valmiit osallistumaan parlamentin täysistuntoihin.</p> <p>Kerhotoiminta on osa maksutonta perusopetusta; opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukevaa muuta toimintaa. Kerhotoiminta on koulun työsuunnitelmassa kirjattua ja suunniteltua oppituntien ulkopuolista koulun omaa toimintaa tavoitteena lisätä oppilaiden harrastuneisuutta.</p> <p>Kotkan ev.lut seurakuntien järjestämä avoin varhaisnuorten ja nuorten kahvila-, kerho-, liikunta- ja leiritoiminta jatkuu edelleen vuonna 2016.</p> <p>Opetus-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimi, kirjasto ja Kotkan opisto sekä kolmannen sektorin toimijat tiivistävät yhteistyötä ja markkinoivia lasten ja nuorten loma-aikoina.</p> <p>Valtion erityisavustus esi- ja perusopetuksen toimintakulttuurin kehittämiseen myönnettiin vuosille 2015–2016. Tämän avustuksen avulla lisätään mm. ulos luokasta / sisätiloista oppimaan -toimintakulttuuria niin esi- kuin perusopetuksessakin.</p>	<p>Kotkan Ohjaamo 15–29-vuotiaille nuorille avattiin helmikuussa. Yksi ovi – toimintaa, tietoa ja tukea nuorille ja nuorille aikuisille on tarjonnut mahdollisuuden myös vanhemmille saada tietoa nuoriin liittyvissä asioissa. Ohjaamossa on käynyt satunnaisesti nuorten vanhempia keskustelemassa erityisesti työhön liittyvissä asioissa. Kaiken kaikkiaan vuoden aikana Ohjaamolla on ollut 4955 kontaktia nuoriin ja nuoriin aikuisiin.</p> <p>Nuorten kulttuuritalo Greipin toimintakonseptin muutos aloitettiin. Palotornin päiväkodin tilat ja piha-alue siirtyy nuorisotyön, kulttuurin ja kansalaistoiminnan käyttöön. Vuoden aikana järjestettiin yhteistyökumppaneiden kanssa kolme valmistelubrunssia ja työryhmän valmistelivat ehdotuksia toiminnan sisällöistä, tila- ja sisustusratkaisusta. Kotkan Pyöräpaja on osoittanut olevansa sanojensa mittainen. Sisäskeittihalli ja pienoissähköautorata jatkavat tiloissaan.</p> <p>Nuorten toimintaryhmien projektirahan sai vuoden aikana 10 ryhmää. Nuoret järjestivät bändi-iltoja, tapahtumia ja skeittirampin Pyöräpajaan.</p> <p>Kotkan teatteriryhmät osallistuivat alueelliseen valtakunnalliseen teatteritapahtumaan Kouvolassa. Tall Ship Racen valmistelut aloitettiin yhdessä muiden toimijoiden ja nuorten kanssa.</p> <p>Nuorten matkaryhmä koottiin yhdessä Pyhtään ja Haminan kanssa. Vuoden aikana nuorisotyössä oli vapaaehtoinen Libanonista kolme kuukautta ja yksi nuori lähti Hollantiin vapaaehtoiseksi.</p> <p>Sekä lasten parlamentti että nuorisovaltuusto laativat toimintasuunnitelman ja määrärahojen käyttösuunnitelman vuodelle 2016. Nuoret ovat osallistuneet ja vaikuttaneet Ohjaamon toiminnan ja Greipin uuden toimintakonseptin suunnitteluun ja valmisteluun. Jokaisessa nuorisotilassa nuoret vastaavat itse nuorten iltojen järjestämisestä.</p> <p>Lasten parlamentin täysistuntoihin ovat osallistuneet valtuustokummit. Lasten parlamentti piti vuoden aikana kaksi täysistuntoa. Lasten parlamentti ja nuorisovaltuusto järjestivät yhteistapaamisen päättäjien kanssa.</p> <p>Nuorisovaltuusto järjesti Tulevaisuuden Kotka -työpajatyöskentelyä oppilaskuntien edustajille ja nuvan jäsenille 27.9. Nuoret valtasivat kaupungintalon 13.10. nuorisovaltuuston johdolla. Nuorten itsenäisyyspäivän gaala pidettiin 5.12. Greipissä. Nuva vastasi Tampereen yliopiston opiskelijan pyyntöön ja lähetti ajatuksia lukion ja ammattikoulun hallinnollisesta yhdistämisestä. Tämä liittyi opiskelutyöhön lukiokoulutuksen ja ammattikoulutuksen tulevaisuus sekä sen seutukunnallinen kehittäminen.</p> <p>Keväällä 2016 lapsia iltapäivätoiminnassa oli: kaupungin omat ryhmät 238, Kotka Svenska Samskola 13, seurakunnat 121</p> <p>Syksyllä 2016 lapsia iltapäivätoiminnassa oli: kaupungin omat ryhmät 247, Kotka Svenska Samskola 13, seurakunnat 98</p> <p>Esiopetuksessa avustusta kohdennettiin kulttuuripolun toteuttamisen tukemiseen mahdollistamalla esiopetuksen lapsille linja-autokuljetuksen kirjastoon. Esiopetuksessa palkattiin henkilö TVT –strategian laadintaan. Hänen työpanostaan kohdennettiin myös henkilökunnan mobiililaitteiden käyttötaitojen tukemiseen. Lisäksi henkilökunnalle järjestettiin koulutusta Peda.netin käytöstä sekä lasten mobiililooppimisen ja leikin pedagogiasta.</p> <p>Seurakunnat järjestivät monipuolista kerho- ja leiritoimintaa. Yhteismarkkinoivia pyrittiin tekemään, mutta se ei osoittautunut koostamisen kannalta mahdolliseksi toteuttaa.</p>

2. LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN

Painopistealue ja kehittämiskohde-/kohteet

Ilmiö 3. Lasten ja nuorten mahdollisuuksia yhdenvertaisiin harrastus- ja vapaa-ajan toimintoihin lisätään

Tavoitteet	Suunnitellut toimenpiteet	Arviointi
<p>Lapsilla ja nuorilla on mahdollisuus osallistua vapaa-ajan toimintaan.</p> <p>(Vastuutahot: nuorisotoimi, kulttuuri ja varhaiskasvatus)</p>	<p>Peruskoululaisten ilmaiset uinnit jatkuvat vuoden 2016 loma-aikoina.</p> <p>Kulttuuripolku käyttöön esi- ja perusopetuksessa.</p> <p>Kotkan lasten- ja nuorten-kulttuurin teema vuonna 2016 on Pertsä ja Kilu. Varhaiskasvatus ja opetus-toimi sekä nuorisotoimi osallistuvat teemavuoden toimintaan. Yhteistyötä tehdään mm. nuorisoteatterin, maakuntamuseon ja Vellamon kanssa.</p>	<p>Peruskoululaisten ilmaiset uinnit ja jäähallikäynnit toteutuivat syys- ja hiihtolomien aikana. Hiihtolomalla uimareita oli 634 ja kahden päivän pituisella syyslomalla 205.</p> <p>Ruonalan palloiluhallilla on maksuton vuoro kaikille kaksi kertaa viikossa. Liikuntatoimen järjestöyhteistyöavustusta saa yhteensä 38 seuraa, joissa urheilee 4590 junioria.</p> <p>Kulttuuripolku on otettu käyttöön esi- ja perusopetuksessa. Kulttuuripolku on vuosittaisia suunnitelmallisia työpajoja ja vierailuja Kotkan esi- ja peruskoulun jokaiselle luokka-asteelle eli kaikille oppilaille. Kulttuuripolku on opetussuunnitelmaan sisältyvää toiminnallista tekemistä, joka ei ole sidottu oppiaineisiin. Jokaiselle luokka-asteelle on valittu Kotkalle ominainen taitteen tai kulttuurin ala ja näin siirtyessään luokalta toiselle oppilas tutustuu monipuolisesti oman kaupungin kulttuuriperintöön ja taide-elämään. Kulttuuripolkua tehdään yhdessä kulttuurin toimijoiden, taidelaitosten, taiteilijoiden, opettajien ja oppilaiden kanssa. Koordinaattorina toimii Lasten kulttuurikeskus. Kulttuuripolon vierailut, työpajat ja kuljetukset ovat maksuttomia kouluille.</p> <p>Lasten- ja nuorten-kulttuurin teemana oli Pertsä ja Kilu. Yhteistyötä tehtiin mm. nuorisoteatterin, maakuntamuseon ja Vellamon kanssa.</p>
<p>Kaupunkirakenne on virikkeellinen, tiivis ja turvallinen. Lähiliikunta- ja leikkipaikat sekä ulkoilualueet ovat kaikkien saavutettavissa.</p>	<p>Nuorisotoimi toteuttaa yhdessä teknisten palveluiden ja Pyöräpajan kanssa kolme pyöräitsethuoltopistettä Karhulaan, Karhuvuoreen ja Kotkansaarelle.</p> <p>Vastuualueet osallistuvat Vihervuosi 2016 sekä Kansallisen kaupunkipuiston toteutukseen yhdessä muiden kaupungin toimijoiden kanssa.</p>	<p>Nuorisotoimi toteutti yhdessä teknisten palveluiden ja Pyöräpajan kanssa kolme pyöräitsethuoltopistettä Karhulaan, Karhuvuoreen ja Kotkansaarelle.</p> <p>Kaupungilla on 11 pienpalloilu- ja lähiliikuntakenttää, joissa on joka kesä yli 100 000 käyntikertaa.</p> <p>Kotkan uimahalleissa käydään uimassa 300 000 kertaa vuodessa. Kaikissa sisäliikuntatiloissa käydään 750 000 kertaa, rakennetuissa liikuntatiloissa on vuosittain 1,5 miljoonaa käyntikertaa.</p>
<p>Kaupunkikulttuurin kehittäminen yhdessä kuntalaisien kanssa.</p> <p>(Kaupunkisuunnittelu puistotoimi, kuntatekniikka sekä liikuntayksikkö)</p>	<p>Vastuualueet osallistuivat Vihervuosi 2016 sekä Kansallisen kaupunkipuiston toteuttamiseen yhdessä muiden kaupungin toimijoiden kanssa.</p>	<p>Nuorisotoimi ja laaja joukko kansalaisjärjestöjä sekä seurakunta toteuttivat Vihervuosi 2016 merkeissä Koko Kotka Neuloo -tapahtuman ja neulegraffitit Sibeliuksenpuistoon. Nuorisotoimi, kulttuuri- ja liikuntatoimi loivat edellytykset Arto Tolsan -Areenan 70 metriä pitkän seinämaalauksen toteuttamisen.</p>

3. TYÖIKÄISTEN HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN

Painopistealue ja kehittämiskohde/-kohteet

Ilmiö 1. Kuntalainen saa mielenterveys- ja päihdeongelmiin tarvitsemansa avun

Tavoitteet	Suunnitellut toimenpiteet	Arviointi
<p>Asiakas saa tarvitsemaansa apua matalalla kynnyksellä.</p>	<p>Vuoden 2016 aikana suunnitellaan ja vakiinnutetaan mielenterveys- ja päihdepotilaiden hoitoprosessit siten, että asiakasta/potilasta ei pompoteta paikasta toiseen.</p> <p>Miepä-keskuksen toiminta vakiinnutetaan ja A-klinikalla hoidettujen potilaiden hoitovastuu siirretään asteittain ja saattaen vaihtaan terveysasemien aluehoitajille ja -lääkäreille sekä Miepä-keskukseen. Lisäksi panostetaan varhaiseen puuttumiseen ja ongelmien ennaltaehkäisyyn.</p>	<p>Miepä-keskustoiminta käynnistyi 2016 alussa. Henkilökuntaan tuli lisää kaksi sairaanhoitajaa, jotka sijoittuivat terveysasemille, sosiaalihoitaja, joka koordinoi päihdepotilaiden asumispalveluja, kolme sairaanhoitajaa korvaushoitopotilaita hoitamaan ja päihdelääkäri. Päihdetyön osaamista on lisätty myös terveysasemilla. Vuoden 2016 alusta A-klinikalta on siirtynyt noin 400 A-klinikan avohoidon potilasta Miepä-keskukseen ja terveysasemille. Korvaushoitopotilaita siirtyi Miepä-keskukseen vuoden loppuun mennessä noin 100. Paljon hoitoa vaativat asiakkaat kuten esimerkiksi korvaushoitopotilaat on keskitetty Miepä-keskukseen ja muut terveysasemille. Terveysasemilla työskentelee sairaanhoitajia, jotka pääsääntöisesti vastaavat mielenterveys- ja päihdeasiakkaita. Myös aluehoitajan vastaanotolle voi ohjautua näitä asiakkaita. Yhteydenotto tapahtuu yleensä puhelimitse ja aluehoitaja tekee hoidon tarpeen arvioinnin ja ohjaa asiakkaan eteenpäin. Tavoitteena on olla matalan kynnyksen hoitopaikka, jossa potilaat ovat tasavertaisia saamaan hoitoa. Toimintatapoja on pyritty osittain muuttamaan niin, että terveysasemilta ei jaeta lääkkeitä, vaan kaikki on keskitetty apteekkeihin. Tämän on todettu vähentävän päivittäistä potilasliikennettä päihdeasiakkaiden osalta.</p> <p>Yhteistyötahojen kanssa on käyty neuvotteluja yhteisten potilaiden hoitoprosessien sopimisesta. Henkilökunnan päihdehoidon osaamista on lisätty koulutuksilla ja kehittämällä päihdepotilaan hoitoprosessia yhteistyössä yhteistyökumppaneiden kanssa.</p> <p>Mielenterveys - ja päihdepotilaiden hoito alkaa matalan kynnyksen periaatteella siellä, missä huoli herää. Terveysasemat hoitavat lievät ja keskivaikeat mielenterveys- ja päihdeongelmat. Miepä-keskuksen vastuulla on vaikeiden ja pidempiaikaisten mielenterveys- ja päihdepotilaiden hoito.</p> <p>Audit-testi tehdään kaikille potilaille.</p> <p>Miepässä hoidettiin vuonna 2016 yhteensä 269 päihdepotilasta.</p> <p>Päihdepotilaiden kuntoutuksen huomioiminen: Hoidollisten ja toiminnallisten ryhmien kilpailutus toteutettu v. 2016 sekä mielenterveys- ja päihdekuntoutujille.</p> <p>Ehkäisevän päihdetyön strategian miettiminen käynnistyy tammikuussa 2017.</p> <p>Mietippä -strategia on voimassa vuoteen 2018 asti.</p>

3. TYÖIKÄISTEN HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN

Painopistealue ja kehittämiskohde/-kohteet

Ilmiö 2. Liikunnan, omatoimisuuden ja ravitsemustietoisuuden lisääminen

Tavoitteet	Suunnitellut toimenpiteet	Arviointi
<p>Tavoitteena ennaltaehkäistä ja vähentää väestön ylipainoa ja lihavuutta.</p> <p>Kaupunkirakennetta kehittämällä luodaan kestävää liikennenympäristöä joka kannustaa ihmisiä hyöty- ja vapaa-ajan liikuntaan sekä joukkoliikenteen käyttöön.</p> <p>(Kaupunkisuunnittelu, Tekniset palvelut, liikuntayksikkö)</p>	<p>Kotkansaaren terveysaseman diabeteshoitaja käynnistää painonhallintaryhmän diabeetikoille.</p> <p>Liikuntavälinevalikoiman monipuolistaminen. Asiakkaille esittelyjä liikuntavälineiden käytöstä yhteistyössä liikuntapalveluiden kanssa.</p> <p>Liikuntaresepti otetaan käyttöön.</p> <p>Suunniteltuja tapahtumia vuonna 2016: Sydänviikon perhetapahtuma, 60+ liikuntapäivä, Liikujan viikko, Pyöräilyviikko, Unelmien liikuntapäivä</p> <p>Kotkan-Haminan seudun strateginen yleiskaava laaditaan vuosina 2015–2017 ja Kotkan keskustan osayleiskaava vuosien 2016–2018 aikana.</p> <p>Tavoitteena on laatia yleiskaava, joka yhdessä muun kehittämistoiminnan kanssa tuottaa uusia ideoita, kasvua ja työpaikkoja. Kaikkien yhteisenä päämääränä on elinvoimainen seutu.</p> <p>Seudun strategisen yleiskaavan laatimisprosessia leimaa avoimuus. Kuntalaisille annetaan tietoa yleiskaavaprosessin etenemisestä ja kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksista kaavan laatimisen eri vaiheissa.</p> <p>Kotkaan perustettu kansallinen kaupunkipuisto avataan virallisesti 6.6.2016.</p>	<p>Kotkansaaren terveysaseman diabeteshoitaja käynnisti painonhallintaryhmän diabeetikoille. Ryhmä kokoontui 10 kertaa vuoden aikana.</p> <p>Terveysasemilla on tarjolla tällä hetkellä tarjolla erilaisia ryhmiä: tupakastaveroitusryhmä, painonhallintaryhmä ja astman sekä diabeteksen ensitietokurssit. Tulevaisuudessa ryhmätoimintaa pyritään lisäämään.</p> <p>Liikuntavälineainauksessa kirjastolla 32 eri välinettä, joita lainattiin yhteensä 321 kertaa.</p> <p>Uusia erityisuutikortteja myönnettiin 195 kpl.</p> <p>Liikuntaresepti otettiin käyttöön vuoden 2016 aikana yhteistyössä Terveyskioskin kanssa.</p> <p>Sydänviikon Yhdessä-perhetapahtumassa Merikeskus Vellamossa 1126 osallistujaa. Lisäksi toteutettiin suunnitellusti 60+ liikuntapäivä, Pyöräilyviikko ja Unelmien liikuntapäivä.</p> <p>Waltti-matkakortti otettiin käyttöön.</p> <p>Kotkan-Haminan seudun strateginen yleiskaava laaditaan vuosina 2015–2017. Tavoitteena on laatia yleiskaava, joka yhdessä muun kehittämistoiminnan kanssa tuottaa uusia ideoita, kasvua ja työpaikkoja. Kaikkien yhteisenä päämääränä on elinvoimainen seutu. Yleiskaavan tärkeänä osana on asukkaiden hyvinvointi ja virkistytymismahdollisuudet. Erityistä painoarvoa annetaan mm. monipuolisille asumismahdollisuuksille, joukkoliikenteen toimivalle verkostolle, palveluiden järkevälle sijoittumiselle, seututasolla merkittävien virkistysalueiden ja reittien monipuolisuudelle ja saavutettavuudelle sekä elinkeinojen uusille kehittämismahdollisuuksille.</p> <p>Kaupungin tavoitteena on laatia Kotkan keskustan osayleiskaava vuosien 2016–2018 aikana. Tärkeitä suunnittelukysymyksiä ovat esimerkiksi Kantasatama ja sen nivoutuminen osaksi muuta keskustaa, Kantasatama-Kauppatori-Sapokka -akselin toiminnallisuuden kehittäminen, Kotkansaaren sisääntuloteiden ja liikenteellisten järjestelyjen linjaukset, Katariinan torin ja Koulukadun korttelialueiden tulevaisuuden painotukset, Kaupunginlahden potentiaalin osoittaminen sekä käytöstä poistuneiden satama- ja teollisuusalueiden tulevaisuuden käyttötarkoitukset. Yleiskaavoituksella voidaan vaikuttaa myös ihmisten hyvinvoinnin lisääntymiseen sekä asuinympäristön laatutekijöihin. Keskustan osayleiskaavalla vahvistetaan keskustan kiinnostavuutta monipuolisena urbaanien asumismahdollisuuksien, kaupan ja palvelujen sekä työpaikkojen keskittymänä. Erityisesti halutaan korostaa elävän ja ihmisläheisen keskustan ominaisuuksia, kaupunkiympäristön laatua ja turvallisuutta, laadukasta ja helposti saavutettavaa virkistys- ja viheralueverkostoa sekä toimivaa liikenneverkkoa jalankulun ja pyöräilyn asemaa korostaen.</p> <p>Kotkaan perustettu kansallinen kaupunkipuisto avattiin virallisesti 6.6.2016. Kaupunkipuistostatus vaalii siihen valittujen alueiden kulttuurihistoriaa ja luontoarvoja aktivoiden samalla alueet kaupunkilaisten virkistytymiseen sekä hyvinvointiin. Kotkan kansallisen kaupunkipuiston kokonaispinta-ala on noin 24 km², josta 7 km² on maata ja 17 km² merta ja jokiuomia. Puiston pinta-ala on 40 osa koko kaupungin pinta-alasta.</p> <p>Vuoden 2015 lopulla Kymenlaakson liitto, Kaakkois-Suomen ELY-keskus ja Kymenlaakson kunnat laativat Kymenlaakson liikennestrategian ja sitoutuivat sen toteutukseen aiesopimuksella. Asukkaiden arjen toimivuuden näkökulmasta aiesopimuksen keskeistä sisältöä ovat toimenpiteet kestävästä liikkumisesta (erityisesti jalankulun ja pyöräilyn) edistämiseksi, joukkoliikenteen kehittämiseksi ja toimivien matkakettujen mahdollistamiseksi, kaupunkien tie- ja katuverkon toimivuuden turvaamiseksi sekä liikenneturvallisuuden edistämiseksi. Muita tärkeitä sopimuksen aihekokonaisuuksia ovat perusväylänpito ja sujuvien yhteyksien varmistaminen kotimaahan ja ulkomaille. Liikenneturvallisuussuunnitelma valmistui loppuvuodesta 2016 sisältäen toimenpiteitä liikenneturvallisuuden edistämiseksi.</p>

4. IKÄÄNTYNEIDEN HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN

Painopistealue ja kehittämiskohde/-kohteet

Ilmiö 1. Lisätään iäkkäiden kuntalaisten nettiosallisuutta

Tavoitteet	Suunnitellut toimenpiteet	Arviointi
<p>Tavoitteena edistää kansalaisten tietoyhteiskuntataitoja.</p>	<p>Järjestetään internet-, e-aineisto ja laiteopastuksia vähintään 20 kpl. Opastuksia tullaan järjestämään yhdessä vapaaehtoisten ”vertaisopastajien” kanssa.</p> <p>Suunnitelmana on, että ”nörtit” jalkautuvat Korttelikotien asiakkaiden koteihin opastamaan tietokoneen/tabletin käytössä.</p>	<p>Kirjastoissa on pidetty vuonna 2016 yhteensä 42 kertaa internet-, mobiililaitte- ja e-aineisto-opastuksia, joihin osallistunut 408 henkilöä.</p> <p>Korttelikodeissa 20 eläkeläistä osallistunut Koteke-ryhmään, jolle pidetty keväällä ja syksyllä luentomuotoinen 4 tunnin koulutus sekä noin 30 seniorille avustettu yksittäisiä asioita.</p>

4. IKÄÄNTYNEIDEN HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN

Painopistealue ja kehittämiskohde/-kohteet

Ilmiö 2. Riskiryhmien tunnistamisen haaste (pienituloiset, yksinasuvat)

Tavoitteet	Suunnitellut toimenpiteet	Arviointi
Yksinasumisen tunnistaminen	<p>Hyvinvointia edistävät kotikäynnit ja jalkautuva palveluohjaus terveystieteissä sekä korttelikodeissa jatkuvat vuonna 2016.</p> <p>0-asiakasmaksupäätösten seuranta jatkuu.</p> <p>Asiakasneuvonnasta saa tietoa, ohjausta ja palvelutarpeen alustavaa selvittelyä puhelintalvella. Asiakasneuvonnan tavoitteena on tukea ikäihmistien hyvinvointia ja arjessa selviytymistä sekä varmistaa tarvittavien palvelujen oikea-aikaisuus. Kehittämishanke jatkuu vuoden 2016 loppuun asti.</p>	<p>Hyvinvointia edistävien kotikäyntien piirissä on tavattu 401 ei palveluiden piirissä olevaa 80-85-vuotiasta.</p> <p>Jalkautuvaa palveluohjausta toteutettu 40 kertaa.</p> <p>Hoivapalveluissa yksinäisyyden kokemuksen torjumiseen haetaan apua hoitajien koulutuksella (Tunteva-koulutus) ja kotien arjen toiminnan järjestelyillä. Yksinäisyys luokitellaan hoivapalveluissa turvallisuusriskiksi.</p> <p>Kotihoidossa tehty 0- maksupäätöksiä 56 henkilölle.</p> <p>Asiakasneuvontapuheluita vuonna 2016 oli 687 kpl, joista 27,5 % tarvitsi vanhustenhuollon jatkotoimia. Asiakasneuvontapalvelu jatkuu v. 2017. Asiakasneuvonnan sähköiseen aineistopankkiin on koottu tietoa ja ohjeita itsehoidon tueksi sekä välineeksi. Käytetty ohjauksen ja neuvonnan välineenä.</p> <p>Toiminnanohjausjärjestelmä: Kotihoidon mobiilit, joiden avulla kirjaiminen tapahtuu asiakkaan luona, asiakkaan osallisuus ja itsearviointi lisääntynyt.</p> <p>Saatu valtiolta rahoitus maakunnallisen asiakasneuvonnan ja palveluohjauksen kehittämishankkeelle vuosille 2016-2018.</p>
Sosiaalisten verkostojen vertaistuen kehittäminen	<p>70-vuotiaiden terveystapaamiset jatkuvat.</p> <p>Seurakuntien diakoniatyö jatkuu.</p> <p>Korttelikodin järjestämät tukipalvelut jatkuvat vuonna 2016. Viikari on aktiivisessa käytössä.</p> <p>Toukokuussa on vanhusten kevätjuhla ja lokakuussa vanhusten viikon juhlat. Vuoden kotkalainen isovanhempi valitaan neljännen kerran.</p> <p>Vapaaehtoistyön vahvistaminen edelleen Uusi Kaveri -toiminnan avulla.</p>	<p>Terveystapaamiset ovat jatkuneet. 70 -vuotiaiden hyvinvointitapahtumaan osallistui Vellamossa 133 henkilöä, (kutsuja lähti 842 kpl) ja 70 -vuotiaiden terveystarkastuksissa kiosilla kävi em. tapahtumaan liittyen yhteensä 152 henkilöä.</p> <p>Seurakuntien diakoniatyö on on järjestänyt retkiä, ryhmiä, vähävaraisten ruokailuja ja kotikäyntejä.</p> <p>Kotkan Korttelikotiyhdistys ry ylläpitää Kotkan alueella neljää kohtaamispaikkaa ja hallinnoi alueen Kumppanuustalo Viikarin perustoimintojen toteuttamista. Yhdistys avustaa Kotkan alueella n. 500 vähävaraista asiakasta kodinhoidollisissa tehtävissä, kauppa-asioinnissa, ulkoilussa ja yksinäisyyden ehkäisemisessä. Näihin tehtäviin työllistetään vuosittain noin 180 pitkäaikaistyöntöntä. Vuonna 2016 Kotkan Korttelikotiyhdistys ry:n kohtaamispaikoissa on kirjattu 21 754 käyntiä ja kotikäyntejä on tehty 5835. Korttelikodit ovat tärkeitä yhteisöllisyyden lisääjiä Kotkan alueella ja monelle yksinäiselle se ainut arjen voimavara ja omassa kodissa selviytymisen tae. Kumppanuustalo Viikari on tuonut oman lisänsä alueen eri yhdistysten verkostoitumiseen ja yhdessä tekemiseen. Avajaisia vietettiin 1.12. 15 ja vuonna 2016 Kumppanuustalo Viikarissa on kuukausittain 2000 kävijää, käyttäjinä 140 eri yhdistystä, järjestöä ja ryhmää.</p> <p>Vanhusten viikolla oli runsaasti ohjelmaa ja Tekee mieli oppia -tapahtuma. Uusi Kaveri -toiminnan kautta vapaaehtoisia koulutettu 28 hlö, joista 15 toimii aktiivisesti kotihoidon asiakkaiden kavereina. Toiminta sisältänyt myös kulttuurista, mm. käynnit Vellamossa, Maretariumissa, taidenäyttelyissä, teatterissa ja kirjastossa.</p>

4. IKÄÄNTYNEIDEN HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN

Painopistealue ja kehittämiskohde/-kohteet

Ilmiö 3. Ikääntyneet elävät aktiivista arkea ja osallistuvat erilaiseen toimintaan kotona ja hoiva-asumisen yksiköissä

Tavoitteet	Suunnitellut toimenpiteet	Arviointi
<p>Ikääntyvän ja tukea tarvitsevan väestön pitäminen aktiivisena asuinympäristön myötävaikutuksella.</p>	<p>Vanhusneuvosto on esittänyt liikuntalautakunnalle, että yli 75-vuotiaille tarkoitettun erillisen uimahallikortin ikärajaa alennettaisiin 70 vuoteen.</p> <p>Kotihoito hyödyntää lähi-liikuntapaikkoja ja puisto- ja kesällä järjestettävissä jumppatuokioissa.</p>	<p>Yli 75-vuotiaiden erillisen uimahallin päivävuosikortin ikärajaa alennettiin 70 vuoteen, mikä lisäsi vakiokävijöitä 62 henkilöstä 168 henkilöön.</p> <p>Kotihoidon ja liikuntapalveluiden yhteistyönä kesällä 2016 järjestettiin yhteensä 30 puistojumppaa, joissa oli yhteensä 1187 osallistujaa.</p> <p>Kotihoidon tuolijumppat, tasapainoryhmät, kuntosaliryhmät, vesijumpparyhmät: ryhmätilaisuuksia 675, osallistujia 3156. Fysioterapeuteilla oli kolme kuntosaliryhmää keväällä 2016, joissa kävijöitä oli 73.</p>

5. YHTEISET TAVOITTEET JA TOIMENPITEET

Painopistealue ja kehittämiskohde/-kohteet

Ilmiö 1. Kotkalaisten osallistamisen eli vaikutusmahdollisuuksien lisääminen

Tavoitteet	Suunnitellut toimenpiteet	Arviointi
Vertaistuen edelleen kehittäminen mielenterveys- ja päihdeasioissa.	Selvitetään mielenterveys- ja päihdepalveluita käyttävän työikäisen väestön vertaistuen tarvetta kyselyllä ja haastattelulla osana Miepä-keskuskokonaisuutta.	Kysely ja haastattelut eivät toteutuneet. Terveydenhuollossa otettiin käyttöön suojattu sähköposti, jotta kuntalaiset voivat jättää yhteydenottopyynnön omalle sairaanhoitajalle.
Kaupunkiympäristö luo puitteet osallistumiseen. Yksittäisten liikkumisen ja viihtymisen paikkojen rinnalla pyritään koko kaupunkirakenteesta muovaamaan liikkumaan kannustavaa viihtymisen ympäristöä.	Vuorovaikutuksen kehittäminen mm. Avoin Kotka.fi:n kautta. Strategisen yleiskaavan, keskustan osayleiskaavan ja kaupunkipuisto luominen	AvoinKotka.fi ei ole ollut käytössä vuonna 2016. Ks. sivu 10.
Järjestötapaaminen	Kumppanuustalo Viikarissa järjestetään kaksi kertaa vuodessa kehittämispalaveri.	

Painopistealue ja kehittämiskohde/-kohteet

Ilmiö 2. Päihdehaitat

Tavoitteet	Suunnitellut toimenpiteet	Arviointi
Pakka-toimintamallin jalkauttaminen Kotkaan	Pakka-toimintamalli osana päihdehuollon kokonaisselvitystä	Pakka-toimintamalli ei ole käynnistynyt.

5. YHTEISET TAVOITTEET JA TOIMENPITEET

Painopistealue ja kehittämiskohde/-kohteet

Ilmiö 3. Hyvinvoinnin, terveyden sekä omahoidon edistäminen

Tavoitteet	Suunnitellut toimenpiteet	Arviointi
<p>Ennaltaehkäisevä toiminta</p>	<p>Terveyskioski avautuu Kotkansaarella pääkirjastolla. Toiminnan painopiste siirtyy enemmän terveyttä edistävään toimintaan.</p> <p>Asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä ehkäisevästä suun terveydenhuollon palvelujen järjestämisestä jatkuu edelleen.</p> <p>Autettavan asiakkaan suun omahoidon toteuttaminen kouluttamalla säännöllisesti kotihoidon ja hoivakodin henkilökuntaa sekä omaishoitajia ja omaisia.</p> <p>Suuhygienistin tekemää suun hoidon tarpeen arviointia suun terveyskioskissa suunnitellaan.</p> <p>Fysio- ja ravitsemusterapeutin työpanoksen lisääminen Muistipoliklinikan toimintaan.</p>	<p>Terveyskioski avautui Kotkansaaren pääkirjastolle. Kioskilla järjestettiin 32 tapahtumaa/yhteistyökumppanin ständiä. Liikuntareseptin käyttöönottoon liittyen erityisryhmien liikunnanohjaaja oli huhti-toukokuussa tavattavissa kerran viikossa kioskilla ja syys-joulukuussa liikuntatoimen liikuntaneuvoja oli tavattavissa kioskilla kerran viikossa. Lisäksi järjestettiin hygieniahoidon infotilaisuus, jonka yhteydessä tehtiin influenssarokotuksia ja opiskelijajohtajien aloitettiin. Terveyskioskilla oli kontakteja vuoden 2016 aikana yhteensä 11 392 kappaletta.</p> <p>70-vuotiaiden hyvinvointitapahtumaan osallistui Vellamossa 133 henkilöä, (kutsuja lähti 842 kpl) ja 70-vuotiaiden terveystarkastuksissa kioskilla kävi em. tapahtumaan liittyen yhteensä 152 henkilöä.</p> <p>Kunta kuntoon -kortti otettiin käyttöön edistämään terveyttä ja liikunnallisuutta.</p> <p>Kaupungin ravitsemusterapeutti aloitti toimintansa 1.8. Hänen työnsä kuuluu eri ikäisten potilaiden ravitsemuksen suunnittelua, ohjausta ja neuvontaa sekä vastaanottotoimintana että eri yksiköissä. Ravitsemusterapeutti antaa yksilöllistä ohjausta asiakkaille, joilla ruokavalio on osa sairauden ennaltaehkäisyä tai hoitoa. Ravitsemusterapeutti ohjaa ja tukee myös muissa syömisen ja syömiskäyttäytymiseen liittyvissä ongelmissa sekä erityisruokavalioiden toteutuksessa.</p> <p>Suun terveydenhuollon perhevalmennuksia pidetään ensimmäistä lasta odottaville vanhemmille vaihtelevalla menestyksellä, ikävuositarkastukset järjestetään. Kotihoidon kanssa yhteistyötä ja koulutuksia on säännöllisesti.</p> <p>On todettu, että hoidon tarpeen arviointia ei ole mahdollista tehdä Terveyskioskilla, mutta suuhygienistit ovat jalkautuneet Terveyskioskille antamaan ohjausta ja opastusta.</p> <p>Muistipoliklinikan fysioterapian sisältöä on suunniteltu loppuvuodesta 2016 ja toiminta aloitetaan 1.1.2017 50% työpanoksella.</p> <p>Kuntoutuksen kehittäminen on pitänyt sisällään mm. työpajoja, kehittämistyöryhmiä ja koulutusta. Kehittämistä on ollut tekemässä koko fysioterapian väki yhteistyössä muiden Kymenlaakson kuntien, Carean ja Hoikun kanssa. Kehittämisen tavoitteena on ollut mm. yhtenäistää kuntoutusketjuja ja fysioterapiakäytäntöjä sekä lisätä asiakaslähtöisyyttä. Kehittämistyö jatkuu edelleen vuoden 2017 aikana.</p>

5. YHTEISET TAVOITTEET JA TOIMENPITEET

Painopistealue ja kehittämiskohde/-kohteet

Ilmiö 3. Hyvinvoinnin, terveyden sekä omahoidon edistäminen

Tavoitteet	Suunnitellut toimenpiteet	Arviointi
Saumattomat hoitoketjut	<p>Omahoitaja-lääkärin mallin kehittäminen</p> <p>Terveyskeskussairaalan roolin muuttuminen akuuttisairaalaaksi</p> <p>Kuntoutuspotilaiden hoitoprosessin kehittäminen sairaalasta Hoikuun, kotihoitoon ja hoivapalveluille.</p> <p>Kuntoutuksen kehittäminen yhdessä Hoikon ja kotihoidon kanssa.</p>	<p>Kotkassa siirryttiin aluehoitajamalliin, jossa hoitajalla on oma lääkäriyöpari. Terveysasemien tärkeä tavoite on kartoittaa paljon palveluja käyttävien asiakkaiden tarpeet ja vastata niihin tarkoituksenmukaisella tavalla. Näin pystytään ennalta ehkäisemään toistuvia yhteydenottoja esimerkiksi päivystyksellisissä asioissa. Tähän mennessä yksi hoitaja on koulutautunut asiakasvastaavatehtävään, mutta muutkin aluehoitajat voivat toimia saman toimintamallin mukaan tulevaisuudessa.</p> <p>Terveyskeskussairaalan potilaat ovat ohjautuneet erikoissairaanhoidon päivystyksestä, terveysasemilta, hoivapalveluista ja kotihoidosta. Keskimääräinen hoitoaika oli 9 vuorokautta. Sairaalasta kotiuduttiin kotihoitoon, kotiin ilman kotihoidon palveluita ja hoivapalveluihin. Jatkohoitoon ohjattiin myös hoivapalveluiden lyhytaikaispaikoille arviointijaksolle ja Hoikuun kuntoutusjaksolle. Hoikussa on hoidettu lonkkaliukumäkipotilaiden jatkokuntoutus ja neuroliukumäki niille, jotka eivät tarvitse sairaalatasoista hoitoa. Molempiin ”liukumäkiin” potilaat ovat ohjautuneet suoraan Careasta.</p> <p>Terveydenhuollossa on valmisteltu sähköistä ajanvarausta, joka toteutuu alkuvuodesta 2017. Näin pystytään vähentämään sisään tulevien potilaspuheluiden määrää n. 10% ja asiakas voi varata ajan siihen kellon aikaan kuin hänelle sopii.</p> <p>Päihde- ja mielen terveyspalvelujen hoitoketjun kehittäminen kesken.</p> <p>Kuntoutuskoordinaattorin toimi perustettiin vuonna 2016. Kehittämiskoordinaattorin tehtävänä on vastata kuntoutuksen kehittämistavoitteiden ja -tehtävien etenemisestä ja toteutumisesta Kotkassa ja kehittämistehtäviin liittyvien taloudellisten näkökulmien arviointi yhteistyössä johdon kanssa. Kehittämiskoordinaattori vastaa kehittämistoiminnan edistymisestä ja poikkeamista sekä etsii niihin ratkaisuvaihtoehtoja.</p>
Vammaispalvelut	<p>Kehitysvammaisten laitoshoidon purkaminen</p> <p>Tuetun asumisen lisääminen</p> <p>Ryhmätoiminta</p>	<p>Kehitysvammaisten laitoshoidon purkaminen: valtuustokaudella laitoshoidon asiakkaat ovat vähentyneet 25:stä yhdeksään. Laitoksista asiakkaat ovat muuttaneet pääsääntöisesti ryhmäkoteihin.</p> <p>Lisätty tuetun asumisen palvelua, että entistä useampi voi asua itsenäisesti tarvittavalla tuella. On kehitetty olohuone Kaislikko tueksi itsenäiselle asumiselle. Kaislikossa käy säännöllisesti noin 20 asiakasta.</p> <p>Toteutettu asiakkaiden toiveiden mukaista ryhmätoimintaa kehitysvammaisille asiakkaille; ryhmiin osallistunut 20 asiakasta syksyn 2016 aikana.</p>

5. YHTEISET TAVOITTEET JA TOIMENPITEET

Painopistealue ja kehittämiskohde/-kohteet

Ilmiö 3. Hyvinvoinnin, terveyden sekä omahoidon edistäminen

Tavoitteet	Suunnitellut toimenpiteet	Arviointi
<p>Ohjaus ja neuvonta</p> <p>Luontokokemukset vaikuttavat positiivisesti ihmisen vireystilaan ja terveyteen. Hyvä viherympäristö tukee hyvinvointia ylläpitämällä luonnon monimuotoisuutta, sitomalla itseensä ilman epäpuhtauksia, ehkäisemällä meluhaittoja ja pienentämällä sade- ja sulamisvesien vesistökuormitusta.</p>	<p>Kuntalaisten kannustaminen tupakoimattomuuteen</p> <p>Aivoterveiden huomioiminen, Muistisairauksien asiantuntija- ja tukikeskus Kymenlaakson Muistiluotsi jatkaa Kymenlaaksolaisten 40–65 -vuotiaiden voimavaroilähtöiset terveyskeskustelut projektin elintapaohjausta.</p> <p>Pyritään edistämään asukkaiden tietämystä lähiluonnosta ja sen merkityksestä sekä tukemaan terveellisiä elintapoja. Tuodaan lähiluontokohdet entistä tutummiksi asukkaille. Kestävän kehityksen verkoston toiminta on vakiintunutta.</p>	<p>Suun terveydenhuollon matalan kynnyksen ryhmiä kaksi kappaletta mielen-terveyskuntoutujille (hoitoon ohjaus ja neuvonta) toteutuvat sovitun toimintamallin mukaisesti. Suun terveystarkastuksen/tutkimuksen yhteydessä jokaiselta yli 12-vuotiaalta kysytään tupakoinnista, tupakointiaika ja tupakointimäärä (mini-interventio) sekä kannustetaan tupakoimattomuuteen. Asia kirjataan mittaritietoihin.</p> <p>Tupakastavien koulutus- ja tukiryhmä järjestetään 2 ryhmää/vuosi Kotihoidossa artoitettu tupakoivat kotihoidon säännölliset asiakkaat, annettu valistusta tupakoimattomuuden eduista, opastettu tupakoimaan turvallisesti ja kirjattu riskitekijät hoito- ja palvelusuunnitelmaan. Ei avusteta tupakoinnissa.</p> <p>Tupakkalain valvonnassa on painopisteenä ollut se, ettei tupakan vastikkeita ja tupakkajäljitelmiä ole pidetty mainonnallisesti esillä myyntipisteissä. Kyseiset tuotteet vetoavat erityisesti nuoriin ja voivat saada alaikäiset kiinnostumaan tupakkatuotteiden käytöstä.</p> <p>Muistisairauksien asiantuntija- ja tukikeskus Kymenlaakson Muistiluotsi jatkoi Kymenlaaksolaisten 40–65 -vuotiaiden voimavaroilähtöiset terveyskeskustelut projektin elintapaohjausta.</p> <p>Kaupunki hankki riksapyörän kaikkien vapaaseen käyttöön, pyörä on lainattavissa kirjastolta.</p> <p>Ympäristönsuojelun palvelualue järjesti keväällä yhteistyössä puistotoimiston kanssa valtakunnallisen Vihervuoden kunniaksi kolmiosoinen pihaympäristöä ja luontoa käsittelevä luentosarja. Läpileikkaavana teemana oli Kotkan kansallinen kaupunkipuisto. Kaupungin eri tahojen yhteistyönä valmistettu kansallinen kaupunkipuisto saatiin päätöspöytäkirjaan, kun puiston avajaisia vietettiin 6.6.</p> <p>Ympäristölautekunta haastoi keväällä Vihervuoden hengessä koulut, päiväkodit ja muut kaupungin organisaatiot sekä paikalliset yritykset mukaan ympäristön siivoustalkoisiin. Ympäristönsuojelun palvelualue järjesti yhteistyötä kaupunkisuunnittelun kanssa Pinnat tiukalle -pyöräilytapahtuman, jossa asiantuntijat pohtivat pyöräilyn edistämistä työpajassa. Yleisölle järjestettiin aiheesta seminaari ja näyttely. Tavoitteena on nostaa pyöräilyn merkitystä esille ja parantaa pyöräilyolosuhteita.</p> <p>Ympäristöterveydenhuollon palvelualueella yksi terveydensuojelun painopisteistä on ollut ulkopuolisten asiantuntijoiden käytön edistäminen sisäilmaongelmien selvittämisessä. Kouluja on tarkastettu yhteistyössä eri tahojen (esimerkiksi työterveys, oppilasterveydenhuolto, työsuojelu, kiinteistöhuolto) kanssa. Julkisten tilojen sisäilmaongelmien ratkaisemisessa on korostettu moniammatillisen yhteistyön merkitystä ja kehittämistä. Erityiseen tarkasteluun on myös otettu liikuntapaikkojen sisäilman laatu.</p> <p>Ympäristöterveydenhuollon valtakunnallista yhteistyötä edistettiin ja toimialaa nostettiin esille toukokuussa Kotkassa järjestetyillä valtakunnallisilla opintopäivillä.</p> <p>Kestävän kehityksen verkostoon kuuluu 26 toimijaa. Keke-ryhmä on kokoontunut yleensä 2–4 kertaa vuodessa.</p>

5. YHTEISET TAVOITTEET JA TOIMENPITEET

Painopistealue ja kehittämiskohde/-kohteet

Ilmiö 3. Hyvinvoinnin, terveyden sekä omahoidon edistäminen

Tavoitteet	Suunnitellut toimenpiteet	Arviointi
<p>Hyvinvointia kulttuurista ja liikunnasta</p>	<p>Kotkan monipuolinen kulttuuri-, urheilu- ja liikuntatarjonta sekä ympäristö puistoineen ja merinäköaloinen antavat elämyksiä ja edistävät hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä.</p>	<p>Kulttuuritoimen yksiköt tavoittivat lähes jokaisen kaupunkilaisen ja täällä vierailevan turistin.</p> <p>Kulttuurin tiekartta raamittaa Kotkan kulttuurin suunnan. Kotkan kulttuurin tiekartan alaotsikko ”yhdessä eteenpäin” tiivistää sen keskeisimmän sanoman; Kotkan kaupungin kulttuuritoimi haluaa lisätä toimijoiden välistä yhteistyötä ja viedä kulttuurielämää aktiivisesti kohti tulevaa. Kaiken kaupungin tukeman kulttuuritoiminnan keskiössä tulee olla yleisö eli kotkalaiset ja täällä vierailevat matkailijat. Kulttuurijohtaja Antti Karjalaisen laatima tiekartta käy läpi Kotkan kulttuurielämän keskeisimmät haasteet ja tarjoaa reitin kehittämiselle.</p> <p>Vellamon kokonaiskävijämäärä vuonna 2016 oli 110 000 henkeä. Vellamon näyttelyihin on kaikilla vapaa pääsy keskiviikkoisin klo 17–20.</p> <p>Kotkan Kaupunginteatterissa kävi viime vuonna 31 686 katsojaa. Määrä oli 424 katsojaa enemmän kuin vuonna 2015. Esityksiä vuonna 2016 oli 226 ja edellisenä vuonna 232. Esityksiä oli kolmella eri näyttämöllä: Suurella näyttämöllä (362 paikkaa), Naapuri-näyttämöllä (160 paikka) ja ravintola Kairossa (150 paikkaa). Yleisötyötä tehtiin paljon. Teatterissa oli koululaisien kulttuurityöpajoja, satupäiviä ja räätälöityjä kiertokävelyitä kulissurkistuksineen.</p> <p>Kymi Sinfonietta: 48 000 kuulijaa erilaisissa konserteissa.</p> <p>Miesten vuoro -hankkeen tavoitteena oli saada miehiä osallistumaan nykyistä aktiivisemmin kirjaston toimintaan, löytämään ja käyttämään kirjaston palveluja monipuolisemmin sekä edistämään heidän lukemisharrastustaan ja hyvinvointiaan. Hanke jatkui vuoden 2016 loppuun asti. Hankkeessa järjestettiin 21 tapahtumaa, joissa oli yhteensä 663 osallistujaa.</p> <p>Viime vuonna kirjastoissa oli yhteensä 478 200 kävijää. Tapahtumia järjestettiin 383, ja niihin osallistui 9182 henkeä.</p> <p>Maretariumissa kävijöitä oli vuonna 2016 noin 60 000.</p>
<p>Monikulttuurinen Kotka</p>		<p>Rasisminvastaista viikkoa vietettiin perinteiseen tapaan maaliskuussa. Rasisminvastaisen viikon tapahtumia olivat järjestämässä kaupunki, paikalliset yhdistykset ja seurakunta.</p> <p>Monimuotoinen vapaaehtoistoiminta -messut järjestettiin ensimmäistä kertaa Greipissä 19.11. Mukana oli eri yhdistyksiä esittelemässä toimintaansa. Järjestelyissä mukana Kotkan kaupunki, Kotka-Kymin seurakuntayhtymä, Suomen Punaisen Ristin Starttivoimaa -hanke ja Leader Sepran Asukaslähtöinen kehittäminen Kotkassa -hanke.</p> <p>Mussalossa joulukuussa toimintansa aloittanut perheryhmä Muntalo palvelee ilman huoltajaa Suomeen saapuneita oleskeluluvan saaneita alaikäisiä maahanmuuttajanuoria.</p> <p>Potkua kotoutumiseen -hankkeen avulla maahanmuuttajataustaiset lapset ovat päässeet helpommin mukaan harrastustoimintaan.</p>

Hyvällä draivilla!

